

BurIaadd-Mongol WNEEN

BK(h)P-ийн БурIаад-Монгол Обкоомеи ба BMASSR-ийн
Верхоовно Соведеи Президиумийн ерган.

SOVEED ARAD BOJEVOI BELEN

XITADDAXI DAINAI BAIDAL

Centraalbna Xitadta

Tiyngeenei urda talahaa Xy-
bei provincin urda tala teese
japoontonol jabalga zogsog-
doo. Taanka na aviacllin tu-
halaanzaar, xitaduudal froontliji
hetelxe gehen japoontonol
hedelge soxigdo. Xitaduud
bolbol erid xysetei koontr-
ataakaar japoontonol gederge
soxibo. Japoonton bolbol jixe
gemtel yzeze, Tiyngeen sadar
suxariza oshoo.

Lozoy goorodliji (Xanxoy-
haa baruun uragaa) ezeliin
tylee xysete baldaan bolzo
baina. Japoontonoor builgag-
dahan desaantnuud, goorod
sadar xyrze oshoo.

Nojaabriin 11-de xitadai 4
bombovoozuud Xanxoydaxi
japoonsko aerodroomliji genete
dobtolbo.

Nojaabriin 11-de xitadai parti-
zaanguud, Xanxoy goorodol
vodoprovodno staancada
dobtolgo xee. Vodoprovod
xereghee garaa. Japoontonol
balldahanaga hyyleer, parti-
zaanguud suxariza.

Urda Xitadta

Xitadai seregyyid bolbol Kan-
toon teese koontrdobtolgo
delgeryyixe zuuraa, japoonton-
hoo xeden pyynknyyidi. U-
liaaza abba. Xitaduud bolbol
Veiczoyli ba Sanxyji (Sanxyi)
ezelen abaad, uragaa amzi-
tataigaar jabaza binaad. Hyylei
medeenyydei jooor, tedener
xadaa japoontonliji Silyn ba
Sintanahaa xobxo soxizo gar-

gaa. Boolohoo xoito talada
xitaduud bolbol Lynmliinliji
japoontonhoo bullaaza abba.
Kantoon sadar japoonsko kom-
mynkacioonno liininyidi
tahalza baigaa partizaanguud
xadaa regyllaarna caastinuud
ta jixexen tuhalaanza zyyylne.

Xitadai officiaalbna medee-
nyydei jooor, Xitadai seregyyid
bolbol Sicziinhua (Kantoonhoo
xoi 10 kilomeetre) japo-
tonliji xobxo soxin zaisuulaa.
Myn baha, tede medeenyydei
jooor xitaduud bolbol Kan-
toonliji gurban talahaana—Fo-
saans, Sicziin ba Boolin ta-
lahaa abxaar jabana. Fo-
saaniin raloondo ba Kantoon-Xan-
koyyagai tymer zamilji zuban
ba gaa xitad caastinuudta by-
heliyxehee aiza, japoonsko
seregyyid bolbol Kantoon tee-
se gederge suxarin oshoo
jabanaad.

Nojaabriin 12-to xitaduud,
Cynxyaaji ezeele.

Nojaabriin 12-to japoonsko
aviaaca bolbol Fyandaan pro-
vinciin baruun-xoito caastinb
bolxo Linxianliji boombodo.

Tendexiin zuu garan xy-
nyyd aluulhan ba sarxatahan
bainad. Myn baha tere yder-
tee, 11 japoonsko samolioo-
duud Siixyeiji (Kantoonhoo
baruun teese) boombodobo.
30 garan xynyid aluulaa.

Xitad arad Syn-jat-Seenei tyrehen yde- riiji temdeylene

Cynciin, nojaabriin 13.
Cynciinde ba Xitadai bise bise
gooroduudta, xitadai erim so-
loto revolycioneer Syn-Jat-
Seen gegilin tyrehen yderiji
patriotikeske debzetteiger
temdeylene. Gooroduudta na-
cionalnaa tuguud delgeden-
xel.

Sanxain xitad arad zoniin
Syn-Jat-Seenei tyrehen yderiji
emdeylene. Francuuzska kon-
eessi ba ulasxoondiin kvar-

taaldaji xitadai nacionalnaa
tug yregdehen baina. Xitadai
obrooniin foondodo zeeri
sugluuga jabuulagdaza baina.
Stydeentnyyd suglaanuudliji
yngere, tede suglaanuud
deere, daisanda esergyyske
kampaniand centralbna pra-
viitelstviji demaxe tuxal dy-
lete ygenyid xelegebe. Pa-
riotikeske duunuudliji duul-
dahan bainad.

SOVEED SOJUUZ DOTOR

PSBCS-te gadaadiin xydelmerisenei delegaacanuuantai uulzalga

Oktaabraska torzestvoodo
Moskvaada jirehen, gadaadiin
xydelmerisenei delegaacanuu-
dai xeden xonog soo sto-
liciin azalsadai, azabaidaitai
tamisahan baina.

Xiin saanaxi ailjad bolbol
paraa ba demonstraaciin yude
Ulaan ploosqads deere baiaa,
xeden olon presprijaanuud,
teatruud, myzemyy, nar-
guuinnuud ba socialnaa-azaba-
dai yregdehenyyute jabaa,
L. M. Kaganoviciin neremete
metroponteni xaraa, staxaa-
novuud ba prosojuuzuudai
xytelberlixi xydelmerisenei
uulzaa.

Nojaabriin 13-da, PSBCS-
ei prezidniim bolbol gadaadiin
xydelmerisenei delegaacanuu-
dai uulzalga xenen baina.

PSBCS-ai sekretarib Sveernig
bolbol PSBCS-ai ba soveed
prosojuuzuudai zygnee Fraa-
cun, Angliin, Sveecin, Beeli-
gini, Norveerigi, Urda Ameri-
kian proletariaadai tytelegseude ba-
jar xyrgebe. Oeneunigee de, ee
daanxa, baidaliji xamagaalza,
iafisi darlaggad ba deikenfine
daniiji salaagadta esergy-
temesegse, geronikeske ispaans-
ka aradai tytelegseude, ilangajaa
xaluun bajaran xyrgebe.

Iereni nyileer, Sveernig bol-
bol gadaadiin xydelmerisenei
delegaacanuuadai tabidanen
xede xeden asuudalnuudta to-
doro xanuunnuudliji ygebe.
—Xasaan nurai raioondo
bolhon nyile sobit bolbol,
geze Sveernig xelebe,—manai-

xiliiji, egeel xysetei oron myn
geze byxi delxeide xaruulba,
jamarji daisaniiji yubatosizo ya-
daxa Ulaan Armitai jym geze,
bideneriji byxi delxeide xa-
ruulba.

Soveed Sojuuzai araduud
bolbol oornoo kommunitis
paartiiji toiron, oerlingee vooz-
de nyxer Staliniin toiron
zagsanxi baina. Zaal soo baig-
sad bygede xyl deere bodozo,
nyxer Staliniin kyndelze, ova-
ca xene.

Leenin—Stalinal paartiin
xytelberi dor, SSR-ai azalsad
bolbol aguu jixe erxenyidi.
azaltaxa, amaxa, erdemde hural-
saxa, myn ytelxede, yde-
xede ba azal xexe argagi
bolxodo, materialbna xangag-
daxa erxiji olodo genen me-
dyigijni, xiliin saanaxi ailjad
yudaan aplodismeeninyydeer
ugtaba.

Nyxer Sveernig bolbol soveed
professionalbna sojuuzuudai
strytyre tuxal xereze zuuraa,
manai prosojuuzuud xadaa
tonsi maassova organizaaca-
nuud jym, tedener bolbol del-
xei deere egeel demokratiske-
ke jym geze temeg-
lebe. 1938 onoi liyiliin nege-
nei medeeger, socializmin
oronoi prosojuuzuudta 23,0
million xylyu—byxi xydel-
merize baigajadai 63,5 pro-
centenb toologdoo baigaa.
S o v e e d prosojuuzuud
bolbol hain duranai yndene

Soveed arad bojevot belen.
Xitaddaxi dainai baidal.
Soveed Sojuuz dotor.
Ispaanidaxi froontnuud dee-
re.
Respyyblike dotor.

Partilina azabaidal.
Kolxoozuudta avtotranspor-
tiin xeregiji gurimsuulxa.
Burnarkomzeemei anaxaralda.
Aazalta ydernyyd byridxeg-
denegyl.
Erxim tariaagaa yrehende
xaaxa.

ZURAG DEERE: „Roodina“ samoloodol geroikeske
ekipaazi, Moskva jirelgende zoriulagdan „Iskysstvo“
xebileer gargaadahan, xydoonnuud Denil, Dolgorykov
ba Dybcanov gegedel bytoohen plakaad.
(Sojuuz foto)

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

Vostooqno froont

Eebriin zooaodo, nojaabriin
12-oi yder respyyblikinixid
bolbol daisadagaa byxi ataa-
kili gederge soxibo. Daisad
jixe gemtel yze.

Myn tereelen, Seegre myre-
nei seektoe, myrenei baruun
erjede miateenigydei xehen
ataaannuud gederge soxigdo.
Respyblikaanska aviaaca bol-
bol xojor italsjaansa samo-
looduudliji unagaagaa.

Levaantiin froont

Respyyblikinixid bolbol dai-
sadaar xegdehen xeden ataa-
kanuudliji gederge soxibo.
Bise froontnuud deere xu-
bilata ygel.

Sentiaabriin 15-haa xoiqo,
iafisi aviaaca bolbol 111 sa-
moliooduudliji aldaa, tilme
deerehe, respyblikaanska avia-
caat valdaanda oroxohoo
daldradag bolhon baina.
Tilgebes, respyblikaanska
loodolguud bolbol hyylei ne-
deels soo, daisanai aviaaciiji
xede xeden u d a a
b a i l d a a n d a oruulza,
4 italsjaanska istrebitelnyy-

dilji, 3 germaanska istrebitel-
nyyidi ba „Geinkel 3“ geze
xojor mot-orno 2 samolioo-
duudliji unagaahan baina. Te-
reenhee gadana, Kartaaxinde
daisanai tomo bombodiroov-
sig „Savoija Marceetti—ol“,
zentitne oruudlaar buudagdaa
unagaadahan baina. Fafist-
nuud bolbol e n d e 10 sa-
molioodoo geegee. Respybli-
kaanska aviaaca bolbol
2 istrebitelnyydee geegee.
Ekipaanuudan arsalagdan
baina.

Nojaabriin 12-to, Italsjaansko
samolooduud xadaa Barselo-
niji boombodohon baina. Zeer-
tenyyd olon. Olon gernyyd
handargaagdaa, Fafisi samolioo-
duud bolbol respyblikaanska
aviaacada ydegdeze, terjelen
oqoo.

Myn baha, tere ydertee fa-
fisi samolooduud bolbol Bar-
selooni primoorsko kvartaal-
nu.dilji boombodobo. Respyb-
likaanska istrebitelnyyd xadaa
edene riji goorodhoo zaisuulaa.

Soveed delegaaca bolbol Kemaalb Ata- tiyyrkiin pooxoro- nodo bailsaxa

Tyreecke respyyblikin prezi-
deent baihanaa, naha barahan Ke-
maalb Atatiyyrka gegsin poxo-
ronoo xadaadalsaxin tulada,
gadaada xereggydei Aradai
komissariiji orologso nyxer
V. P. Poteemikin, xafadalain
loodliji komandalagza nyxer
I. S. Jeymandal ba SSR-hee,
Tyreecke baigaa polpreed nyxer
A. V. Fereentjev sostaavtai-
gaar, delegaaca tomilogdobo.
(TASS).

Soveed masiina- nuudai eeksport

Moskva, 13. (TASS). Soveed
ylleberliin eldeb janziin ma-
shinanuud. Iji xiliin saana eeks-
portixe jabadal, ene zilde nelieed
urgahan baina. Soveed avto-
biinyydei eeksport bolbol yn-
gegegse zilzi tyryylin gurban
kvartainuudai ziseelxede, 2.0
procentnee ylyi urghan baina.
Xydoe aaxiin masinanuudliji
eksportelge urghana baina.

Manai arad bolbol SSSR-te
bolhon Aguu jixe Oktaabraska
socialis revolyciin xorin ne-
gedexi oiji, gaixamsag haixan
ilaltanuudai praazdnigiji tem-
degebe. Manai oron xadaa
arad azaxiin, kilytyryin ba
azalsadai materialbna—azaba-
idai ysluovnuudliji haizaruul-
glin byxi xereggyd deere, yn-
gegegse zilzi tullaah byxi
amaltanuudagaa itooglin za-
konno omogorxoltoigoor gar-
gaba. Soveed pravitelstvlin
tolgoi nyxer V. M. Moolotov
bolbol Moskoovsko Soveed
torzeestvenne zasedaani deere
xehen, gaixamsag doklaad soo-
goode amaltanuudliji toolo-
go xelee hen. Manai arad xa-
daa socialis revolyciin erxim
haixan yrenyydliji abza baina.

Moskva, Leeningraad, Ki-
lev, Miinsk, Tbilisi, Bakuu,
Kabaarovska ba Vladivostok-
to, manai xaza xizaargy to-
jixe oronoi byxi gooroduudta
ba seloonuudta bolhon demon-
straaca ba mitingnyyd xadaa
Maarks—Engels—Lenin—
Stalinali ilagdasagyi tug dor,
kommunizmin xyed ilalta
teese ulam ulam uragaa jaba-
idai sildehen, manai oronoi
bulad xatuu sildegiiji ysee
daxin xaruulba.

Ulaan-Aarmiin caastinuudai
paraaduud xadaa socializmin
oronoi zebsegte xysenydei
eegelesegvi jixe bojevot xana-
rlii demonstraaciin xaruulba.
Soveed stolicin Ulaan ploos-
qads deere bolhon paraad
bolbol soveed aradai xven
tyges, ilagdasagyi armiin bai-
gulaltadaxi saasaxdi alxamu-
diji todoo xaruulaa. Morito
ba jabagan seregyydei motori-
zovanno caastinuudan Ulaan
ploosqads deegyyr garaa, xy-
nde arteleeriin polkonuud xyn-
teheer yngere, broone—tan-
kova seregyy d tabiluulgan gar-
ba. Skorostnoi bombodiroov-
nyyduud ba istrebitelnyydei
olon to to eskadriinuud bol-
bol ploosqads deegyyr ni-
tebe.

Ulaan Armi—delxei deere
geei bojevot sadabarantai aar-
myn. Manai oronoi agaa-
r—vojeenne flood bolbol byxi
xyenyidhe xysetei geze byge-
de eli. Nojaabriin 7-do
Soveed Sojuuzai, doloo-
onle gooroduudta—Moskva-
ba, Vorosilovto, Leeningraad-
ba, Miinskede, Kijevte, Tbil-
ide, Xabaarovskada mianga
xaxadhaa ylyi samolooduud
paraaduudta xabaaalsaa. Ty-
ryylin signaalaa nitdeer
alen baigaa, ysee xeden mian-
n masinanuud aerodroomuud
deere bojevot belen bainad.

Socializmin daisad xadaa
delxein dainai, xataza baigaa
tylyi soveed xienyyd teese
gylyxiji alibolxoor oroloo-
n. Fafisi razveekanuud ba
edeneri trockis-buxarinska
gentuura bolbol soveed til-
le hyidkelei xydelmeri
bulukiji nedene. Netren
xantyrystnyyd bolbol soveed
allenyid deere zutar pro-
loogdaa xene.

Soveed gyren bolbol miiri-
xamagaalxa ba araduudai
telee daanxi baidaliiji, baia-
mragadai dootolgooho xama-
gaxa pozlico deere xelberise-
gi zagsaza baina.

Manai arad xadaa milre du-
daitai baihans gansaxanji soveed
diplomatiin vustypieende xa-
gagana bise, xarin ene xadaa
Xasaan nuuraxi otpoorno
baldaanuudta xyed xemzee-
reere xaragdaa. Daalaba-Vos-
toogo dootolon japoonsko
buntaragadta, Ulaan Armiin
genen otpoor xadaa miire
erege ugaa jixe tuha xee,
eget ilme otpoor xadaa daini-
ji salaagadai buzaraajiji zo-
gozo ba tedeneri xomxol
loodog appetidijini xahaza
baina.

Zaoziorno (Cankyilin) xa-
lii bulimaran axa tuxal
nuudal, enee deerehe, Xa-

Xerbee, Xasaan nuuraxi
yroogol outamag baigaa naanb,
xerbee, soveed buulgi erid
sanga xylyi ba ulaan boje-
cyydei, tedener komandirnuu-
dai geronizmiiji martaxa baigaa
haanb, bidener bolbol daisadta
ligeze xelexe jonotobdi: gos-
podaanar, Xasaan deere ta-
nuar juy amasaa nemte, teret-
nai xadaa—gansai „sesex-
nyyd“ geese, xarin „zimes-
nyyd“, jonoto „zimesxeny-
dij“ ysee yzeegyi bamaat.

Buzar daisad xadaa manai gazar
teese oerlingee xamaruui xixec-
naa, xaananaajji, xezees, naa
ngaaxi, tedener xadaa soveed
„zimesxenydij“ xyrtexel bar-
xa. Manai seregyydei jabu-
ganb xadaa xamagaalgaar ba bu-
zaraar daisanai dootolonon tere
raioonoo xeggeed xuuoi xizaar-
tagaaxa ujugatal otjoloni, tede-
ner oitlog. Daisaniiji, tereenei
oerling territorial deere butaso-
xixodo bidende zoxistoi ba
xyugen baina. Tilgeceji ba-
xaxdi,—bidener bolbol daisanai
andyxi dootolgo ba soxutodonb,
manai xil gaviyata Ulaan-Aar-
miin byxi xyseenydei gurban
daxar soxutoor xariusa-
xaabui. (Vorosilov).

L e e n i n—Stalinali paar-
uili toiron nigtaar zagsanai
soveed aradta jamarji daisan
ajuultai bise. Xeden olon mi-
luon soveed dylete patrioo-
nuud, patriotokonuud bolbol
anoyxi „slychamostinuudta“
oeten, aliiji daisanai soxutodo
xojor, gurban daxar soxutoor
xariusaaxaar belen.

(Nojaabriin 10 nai „vdiin“
tyryy bisegeee). P r a a

Partiina azabaidal

Bygedeoree huralsaza baina

Zediin aimagai NKVD-ein tahagai dergedexi partiina exin organizaaca (partoorgonь Dorzejev) bolbol 2 kryzoog em-xidxeen baina. Partiini istoori yzexe kryzoogtonь (propagandist D. Soisoroonov) 13 xyn huralsadag ba „manai Exe oron“ geze yceebnig yzedeg kryzoogtonь (prop. Dorzejev) myn 13 xyn huralsaza, NKVD-ein xydelmerilegged xadaa kryzoogol zaniaatida bultadaa xabaadalsana. Dunda naçso-taavaixidiln hara soo 4 yder xydelmerihoe sylөөлгдөн huralsaxadaa, partiini istoori ba busad disciplininyddi (orod xe, matematika, geografi ba vojeenne xereg g.m.) yzeze, politiceske ba texniçeske znaanlaa deeselyylze baina. Ene partiina exin organizaaca bolbol mai harahaa xoişo 10

aktivistnuudilji paartida abhan ba 1 kandidadilji bodoto çleende oruulaa. Partiini zergede myn 2 xyn abtahan aad, aikoomdo batalagdaayi ba yşee 2 xyn beledxeze baina.

NKVD ein partiina organizaaciin dutuu zyiliin gexede, kryzoogto huragsadaa zaniaatidany haitar beledxylyxe xereg-te hanamzaa багаар табдэг деерхөөн, „Manai exe oron“ knigiilji yzedeg kryzoogolxid, zaniaatidaa ton xangaltagygeer beledxene. Ziseen, oktiaabriliin 27-oi zaniaatida 13 xynel orondo miin 6 xyn baihan aad, zarihaniin yceebnigyl ba bultadaa konspeektgeyi jirehen baina.

Imede, huralsalaigaa şanar haizaruulxanь şuxala bolno.

N. B.Cer.

Erxim xynydd paartida orono

Zediin aimagai erxim xynydd xadaa BK (b) P-in zergede oro-zo baina. Bajan Xusanai somonoi, Vorosilovoi neremzete kolxoozoi erxim brigadiir nyxer Labaadza ba Borgoiv sov-xoozoi xonişon Bobroov gegsed paartiin kandidadta oroo.

Myn, Zeltiriin somonoi, Leenine neremzete kolxoozoi kolxooznig, ulaan partiizaan nyxer M. I. Kioçikin gegse, paartiin kandidadhaa bodoto çleende orohon baina.

G. Zerbaajev.

Kolxoozuudta avtotransportiin xeregijji gurimşuulxa

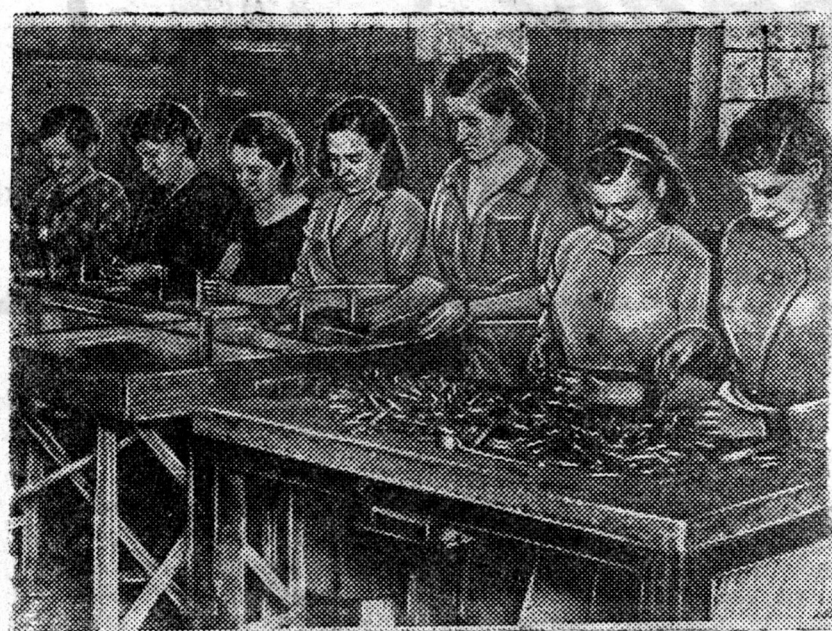
Hyylei yjede, Zediin aimagai kolxoozuud bolbol nelieed olon avtomasiinanuudilji abhan baina. Eneentel xamta, avtomasiiniln texnikilji şudalhan kaad-ranuudilji beledxeze ba avat-itai temesexe jabadal bolbol kolxoozuudai tyryylegenerei urdaxi aibatar şuxala asuudal baihan bolboşil haanь, zarim negen kolxoozuudai tyryylegged bolbol ene xeregte bolşogyl bespeeçner xandaza, avtomasiinlaa şooferei erxe abaşy xynyddte naldaza, tereinei ger-meer ebderxe ba avatitara oroxo, avtotransportiin zuramijji xazagairuulxa jabadaluud sag yrgelze yzedegdege baina.

22 maşinanuudaa myn şooferoi erxegyl xynyddte naldaad jabuulza baidag.

Eneentel rezyltaadiilji bodoto deerenь xaruulxaar nege faaktiilji ababal, hajaxan Alcagain somonoi, Moolotovoi neremzete kolxoozoi „GAZ“ avtomasiinilji şooferoi erxegyl Novozoonov ba tereinei tuhalagşa Şagduurov gegsed Yçeetel geze gazarta avatitara oruulza, poşazilruudilji gemteehen baina. Eneeneigee tyloo, şoofor „Novozoonov ba tuhalagşanь Şagduurov gegsed xuuliin xariusaigada xabaaduulagdahan ba kolxoozoi avtomasiinilji eldebiin xynyddte naldahan, tyryylegşe Dorzejev gegsed xemxee abtaxa johotoi. Baha, şooferoi erxegyl Voljykov gegse Borgoiv nluataga maşinaa avatitara oruulza, xeregiln boluulhan baina. Iime faakti-nuud jixe olon bil.

Iime jabadaluudai xediilji olon baitar, miliciin ba avtotransportiilji xytelberilxe oorgaaluudai zyghoe anaxaralaa tabixa jabadal ton бага baina.

C. Altain

Faşiis vaarvarnuudal dobtolgooh Madriidilji geroiçeske xamagaalgiin 2 zilei o do. ZURAG DEERE: Madriidaxi seregi zavoodto xernynyddi brigada bolbol patroonuudilji beledxeze baina. (Sujuuz foto).

Burnarkomzeemei anaxaralda

Selengiin maşina-traaktorna masterskoi (direktorenь nyx. Grigoorjev) bolbol 1938 onoi 4-dexi kvartal soo 43 traektor ba 49 motor remoonolzo garga-xa plaantal baihan aad, oktiaabriliin 30 xyrtter oroidoo gansa motor remoonolzo gargaad baina. Zapaas çaaştinuud dutamag.

Iime tahaldalai şaltagaaniin jyyin be? MTM bolbol remoonoljin xydelmeride geze ytehen 32 mlangan tyxerig myngee zaagdahan xeregtenь xereglegelji deerehee, myngegi bolood, bişe organizaacanuudta çaaştina zakaaz dyrgexe baihan balxa jym. Ene negedexi şaltagaanь. Xojordoxinь, —texniçeske xysenь zyboer emxid xegdeegyl ba MTS-ud bolbol mynee xyrtter traektoristnuud, mexaaniçuudaa maşina-traaktorna masterskoido elygeeneygi. Texniçeske xytelberileşenь amaratada oşohoor, busaza jireedi.

Mynoe, 60 STZ ba 6 ÇTZ traaktornuud tekyyşçe remoonol-

todo oroxo, 22 STZ ba 1 ÇTZ traaktornuud bolbol kapitaaibna remoonotodo oroxo johotoi baina. Tereenhee gadana, seelkenyid ba plygyid bolbol gazartaraalag Narkomaadai prikaazai johoor, janvaariin 1 xyrtter zahagdaza dyrgexe uşartal baina.

Ene jixe ba şuxala xydelmeride beledxel hainaar xegdeegyl, zapaasna çaaştinuud abtaagi. 22 xyn—remoonolniguud xeregte aad, tedens xysed ykomplektovalagdaagi.

Masterskoinь baira zahagdaza, peçen, sonxo xegdehen, budagdahan, xydelmeridei obşçeiti zahagdahan gebeş, zize dutuunuud olon baina.

Selengiin, Selendyyiin. Ivogliin ba Sagan-Uhanai MTS-ha bişe, ondoo MTS-udtai remoonolniguud doogovor batalagdaagi baina.

Buriad-Mongoloi Narkomzeem bolbol Selengiin MTM-n xydelmeride anaxaralaa tabixa johotoi.

R. B-biin.

Azalta ydernyyd byridxegdeegyl

Selengiin aimagai, Gelsberiln somonoi, kolxooz bolbol aimag soogoo erxim, tyryy kolxoozuudai uegende tçotol bai-baş, mynee ene kolxoozoi azal xydelmeridenь dutuu dunda zylinyyd nelieed olon baina.

Zišeelxede, kolxoozniguudal azalta ydernyydenь sag bolzor soogoo bişegdeneygi. Ijyyin harahaa xoişo negeş kolxooznigoi azalta ydernyyd bişegdeegyl baina. Ene zileigee bajan urgasiin doxooidilji xubaaxa jabadala beledxenegeyi.

Kolxoozoi pravleni (tyryy-

legsenь B. Zamsaraanov, çleendyyd D. Garmajev ba busad) bolbol xyde azaxingaa ziliji amaltaitaigaar dyrgexe jabadaliilji emxid xexilin orondo, gryppe bolzo arxidaa emxid xegdege baina.

Hajaxan, somsovedei pleenymde n. n. Zamsaraanov ba Garmajev g e g s e d hogtungaar oşohon baina. Iime jabadaluud bolbol ende oroidoo zaşal bolşohon baina. Somsoved bolbol (tyryylegşenь Goonçokov) jamaş xemxee abnagyl.

R.

RESPYBLIKE DOTOR

ZAGAHANA! YILED-BERINYYDEI XYDEL-MERITEI TANILSAXIIN TULA EKSXYRS

Ene onoi oktiaabriliin 19-de, zagahanai yiledberiliin xydelmerilegşedei sojuuzai obkoom bolbol Leeningraad ba Moskva gooroduudta jabaza, Leeningraada zagahanai yiledberinydei xydelmeritei tanilsaxiin tula 7 xynilji—S. Baigalai, Yystь-Bargazanai, Kabaanskiin, Mesovoin ba bişe zagahanai yiledberinydhee komandirovaalahan baina. Ede eksxyrseer jabagşadai gargaşada 12000 tyxerig tabigdahan baigaa. Eksxyrseer jabagşad bolbol hajaar busaza jirexenь.

ANTIRELIGIOZNO LEEKCENYYD EMXIDXEGDEBE

Burmongollestrest, leeskombinaad ba leespromxoozuud deegyyr, antireligiozno teemeer 10 leekcenyid yngerdegdehen baina. Ene 1933 onoi eses xyrtter doogovoroi johoor, yşee 20 leekce xegdege plaantal baina.

MALNUUDIJI ISKYYS-STVENNEER YRIZYYL-XE ŞINE GER

Zediin aimagai, Derestein somonoi, „Socializm“ kolxooz bolbol ene zilde malnuudilji iskyysstvenneer yrizyylyxe şine ger zişete hainaar barihan baina. Ene ger bolbol aimag soogoo egee tyryşilnilee tipovoi foormoor barigdahan ger bolno.

MEDICIINIIN XYDEL-MERILEGŞEİ AMARALTA

Mediciiniin xydelmerilegşedei sojuuzai obkoom bolbol yngerhen 1937 ondo, mediciiniin xydelmerilegşedei niutagai ba centralna kyroort ba sanatoorinuudta amaruulxadaa, 53269 tyxerig ygehen baibal, ene 1938 onoi yngerhen 3 kvartal soo 172 xynilji amarlitiin ger, sanatoori ba kyroortnuudta jabuulza, 72454 tyxerig mynge ygehen baina. Iime deerehee yngerhen, zileixide oroxodoo, ene zilde nelieed olon xynyddilji kyroort ba sanatoorinuudta jabuulaa.

MODONOI AZYILEDBERIIIN XYDELMERISE-DEI RESPYBLIKAANS-KA OLIMPIADA

1938 onoi dekaabriliin 5-da Ulaan Yde goorodto, modonoi azyileberiliin xydelmerilegşedei uran haixanai, respyblikaanska

olimpiada yngerdegdene. Ene olimpiadada xamta 150 xyn xabaadaxa baina. Mynoe yjede Xandagatain, Baruun-Tarbagatain, Ilixiliin ba Xorliln leespromxoozuudta xydeezistvenne olimpiadanuud yngerdegdeze baina.

MODOXIYRӨӨDEXE RAAM BAIGUULBA

Zediin aimagai, Derestein somonoi, „Socializm“ kolxoozoi tymerşe ba modoso darxad nyxed Ç. Xanduujev, A. Vaampilov gegsed modoxiyröedexe raamilji xamag byxli xeregşelnyddtein şirem ba sadaar şudaxa şirdeed, zavoodto byteogdehen raamhaa zaxanşji dutuugygeer xeben baina. Ene raamlinь xadaa 8 ças soo 400 pogoonno meetr kiooxiyröedexe baina.

KOLXOOZUUDAI ZAXILNUUD

Mynoe zil gyrende mlaaxa ba toho tuşaalgaar, Zediin aimagai kolxoozuud bolbol 31 avtomasiina, 35 velospeedyidilji abhan baixahaa gadana, 8 avtomasiinanuudilji abxaar zaxil xehen baina. Tereenhee gadana, kleezbaakypite 4 avtomasiina ba 50 velospeedyidilji zaxlaa. Gexetel xamta, tymer oron, viktroolь, samovaar g.m. zaxilnuud jixeer orohon baixajym.

URIHALAMZIIN MYNGE ERXIMEER SUG-LUULAGŞADTA ŞAGNAL

BMASSR-ei Narkomfiin bolbol respyblikin aimaguduud somon ba kolxoozuudta, ur-halamziin myngilji bolzorhoon uridşalan sugluulza dyrgegşedilji şagnahan baina, gebel Sutain somonoi, Kalliniin neremzete kolxoozoi çleendyyd noov, myn ene somonoi, Moolotovoi neremzete kolxoozoi şçetovood D. Tagaaroa, Sutain somonoi sovedei sekretar B. Baldaanov gegşedilji 100-tyx. myngeer, myn nojaabriliin hain yderei urda urihalamziin myngeniin oruulaltilji dyrgegşenei tyloo, Kabaanskiin aimag haa 8 xyn ba Tarbagatain aimag haa 4 xyn şagnagdahan baina.

V. MAMILOV—

BMASSR ei Narkomzeemei agronom

ERXIM TARIAAGAA YREHENDE XAAXA

Yrehenei tariaana ynder şanar xadaa zyb agroteexnikiln byxii koonpleksnuudtai xamta, ynder hain urgasa xurialagada, zil byri 7-8 milliiaard pyyd tariaa xurialadag bolxo tuxal, nyxer Staalin loozungilji dyrgelgede şidexxi ud-xaşanartai baina.

Manai respyblikin gazartariaalangai oorganuud ba byxii kolxoozuud bolbol 1939 onoi jarovoi kyltyrennydei tarilgin ploşçadiilji erxim yrehoe xangaxa, ene yrehen xadaa byxii pokazaatelnuudaaraa tarilgin standartaada zoxio baixa johotoi.

Yrehenei ba straxovoi foon-dodo egeel tyryşeer, yrehenei uçaastoguudhaa abtahan deede kaegooriln (negedexi ba xojordoxi) tariaaji xaaxa xeregte.

BMASSR-ei Sovnarkoom xadaa respyblikin kolxoozuudilji ba gazartariaalangai oorganuudilji, yrehe xaalga no-jaabiin 15 xyrtter dyrgexe geze ujalgalhan baina. Tilgebeş, manai kolxoozuud bolbol ene zileigee tariaa soxilgiilji (konbainova xurialagatai) exilheer gurban hara bolzo baibaş, yrehe xaalga xadaa byxii amaguudta xangaltagi jabana. Pravitelstvo togtogdohon bolzor yngere, limehee, tariaa soxilgiilji oroln xedi ydernyydte dyrgexe ba yrehe xaalgin

teempilji xurdaxaxa şuxala.

Trijereer seberlegdehen tariaaji yrehende xaaxa ba disenfekelegdehen ambaar soo xadagalxa xeregte.

Yngeregşe zilnyddte olon kolxoozuud bolbol yrehe xaal-gilji xabarai tarilgin exilte şaxuu yrgelzelyldeg ba tilxe. tejee xamta, seberlegdeegyl ba ondoo urgamaluudai edietel xolildohon tariaaji yrehende xaadag baigaa. Yrehenei xadaa dyrged, trijereer seberleg-gilji exildeg hen. Respyblikin kolxoozuudta baigaa, tariaa seberlegiln maşinanuud xysed xereglegdegegyi hen.

Ene zilde myn ilmerxy faaktanuud toxiooldono. Uşar lime-hee, xde azaxiin xydelmerinyddte ba i g a a vreedne praaktika: „tyryyn yrehoe xagaad, seberleze exixe“ gehen tendenciilji butasoxitxo xeregte.

Kolxooz byxende, tariaa seberlegiln ba yrehe xaalgin xydelmerinyddilji hainaar jabuulxin tulada, ene xydelmeriin talaar specialna zvenoonuudilji emxidxeze, yrehe xaalgin eses bolto, ede zvenoonuud xadaa gansal ene xydelmeri deere baixa johotoi. Kolxoozuudta ba MTS-udta baihan, tariaa seberlegiln byxii maşinanuudilji (veelake-nyyd, sortirovkonuud, trijere-

nyyd) xysed ba byxeli syydke soo xereglexe şuxala.

Yrehe xadagalxa gazarnuud ba ambaarnuudaa şoro toohoor dyrgexeyin tula, tedeen-hee zalsuulza, xolo gazarta tariaa seberlegilji jabuulxa. Ene xeregte kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol ton jixe anaxaralaa tabixa johotoi, jyyb gexede, yngeregşe zilnyddte ambaraigaa ploşçadka deere tariaa seberleze jabadaluud yzedgehen baina.

Yrehenei seberleze xadagal-hanaigaa hyyde, tereenhee, dunda abrazeec şileze abxa xeregte. Xehge, xehge yrehenydhee togtogdomol zuramai johoor, dunda abrazeecyidilji şileed, tarilgin şana-riilji (seberiljinь, urgaliinь xy-siilji, noitiljinь, absoluitna şilnyyir ba ambaarna vreditelnyyid ba ybeşenydyeer xaldaa-xaldaagiiljinь) şalguulxin tulada, kontrolno—yrehenei laboratoirido elygeexe xeregte.

Yrehenei şanarai seg-nete ygelgede dunda abrazeecyidilji şilege xadaa ton xariusalgatal baina.

Hyylei yje bolto zarim kolxoozuud ba agranoomuudilji dunda abrazeecyidilji şilege-de şuxala anaxaralaa tabidaggyi baigaa. Buruugaar şilegdehen dunda abrazeec xadaa buruu segnete ygedeg,

AZO-go, MTS-udai ba bişeşji organizaacanuudai agranoomuud, xaata—laboratoirilin erxilegşener ba abrazeecyidilji şileglin tuxal instryktaaz garhan kolxoozniguud bolbol dunda abrazeecyidilji şilexe exetel.

Dunda abrazeecyidilji şilegde kladovşçilguud zaabol xabaadalsaxa johotoi.

SSR Sojuuzai Narkomzeem bolbol dunda abrazeecyidilji şileglin ba dokymentaacalgin şine zuram zoxioohon ba bat-alhan baina. Ede zuramuud xadaa eneentel urda tee baihan zuramuudhaa nelieed ondoo baina.

Dunda abrazeecyidilji şileglin xuaşan zuramai johoor, nege ambaar soogyl, ali syşee soo xadagalaatai baihan, 500 ceentnerhee dooşo tariaanhaa 1600 gram signyrtel dunda abrazeec şilegdege, ba 500 ceentnerhee deşe tariaanhaa 2 abrazeec şilegdege baigaa.

Mynoe, şine zuramai johoor, dunda abrazeec abtaxa xehge yrehenei tariaana xemzeenь 3 daxin бага болгอดон baina gebel: 1) şinice, jarovoi ba ozinoi rooz, ovioos, jaç-meenь, gorooxo, greçyyxe, naran seseg ba viike byxenei 163 ceentner yrehenei kilogrammaa dooşo bişe signyrtel abrazeec şilexe, 2) prooso, loon, konoplo ba şvoooko g. m. kyltyyre byxenei 80 ceentner yrehenei 500 gram-mhaa dooşo bişe şignyrtel

abrazeec şilexe.

Xerbee, xehge yrehen xadaa (zišeelxede, ovioos) deere zaagdahan xemzehee gexe gy, ali 163 ceentnerhee dooşoji baigaa haanь, dunda abrazeec şilexe xeregte.

Xerbee, ambaar soo 165 ceentnerhee deşe tariaana baibal, olon abrazeecyidilji şilexe. Zišeelxede, syşee soo 600 ceentner şinice xadaglaatai baigaa haanь, nege abrazeec şileed xizaarlaza bolxogyl, xarin 4 dunda abrazeecyidilji şilexe xeregte.

Myn, yrehen xadaa meşoog soo xadagladahanşji haanь, dunda abrazeecyidilji şilexe xeregte.

Dunda abrazeecyidilji şileglin texnikne lime. Şileglilji jabuulxahaa urda tee, xehge xehge tariaan xadaa nege jaziin gy, ali bişe gy geze medex xeregte. Eneentel tulada yrehenei sortovoi şanariilji ynemşelhen dokymeentnyddilji byrin şalgaxa.

Dunda abrazeecyidilji şileglin tulada, kyltyyre byxeneigee yrehen deere ende-tendenь, olon gazarta nyxenyydilji xeed, tedeen soohoo бага-baga-

xanaar tariaa abxa. Ene abxa tariaagaa seberxen, disenfekelegdehen tymer haba şahsa xudxaxa, hyyleereer xabtagai fanere deere tariaa xudxaxa.

Tigeheneigee hyyde, sto-deere tere tariaagaa nimegeş-neer (1-2 sm zuzaanaar) d, ruşen bolgozo tariaagaa, 4 xel-eurbalzanuudta xubaaxa. Gurbalzanuudtaigaa 2 xehgilin xamaza xajaad, ylehenei xaxin xudxaxa ba myn tere jabuulxa. Dunda abrazeecyidilji tulada, xedi şineen yrehenei xeregteib, tereinei zergeer rianai yleter lime xubaaxa xexe xeregte.

Eneeneigee hyyleer, tarilg-şanariilji şalgaxiin tulada disenfekelegdehen meşooso xojo xeneg gurbalzanuud xexe ba nyge xojo gurbalzanuud bytiike soo xur-lasaar bygelexe xeregte. Dunda abrazeecyidilji şilegdege xojo ekzempliaraar „abrazeec şileglin aakt“ (foormo şilglin aakt) kontrolno yrehenei laboratoirido elyge-dexe ba nygeedne kolxooz ylexe johotoi.

(Yrgelzeleiliin manal gazet ygleederei noomerto xaxa)

Xariusalgata redaktor R. BIMBAJJEV.

KINOO-TEATRNUUDTA:

Kinoo „Erdem“

Kinoo „Progress“

Edir kommunaarnuud

„Buutai xyn“